

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Ifj. Gily Ede.

Kiadó s laptulajdonos.

Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. GÁLL-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. GÁLL-ház (földszint).
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Az elkeseredés elágiája.

Debreczen, november 13.

(—s) Gróf Apponyi Albert Kassán önmagát alkalmazva énekelte el azt a dalt, hogy „multamban nincs öröm, jövőmben nincs remény“. Ez az alaphang vonul végig az egész beszéden, mely tulajdonképen nem is egyéb, mint a sorssal és önmagával elégedetlen és meghasonlott egyén elkeseredésének kitörése. tehát valósággal csakis szubjektív érzéseknek a kifejezése. Ide jutott el az a kiváló és fényes tehetségű férfi, aki 20 évet töltött el a közéletben, anélkül, hogy szubjektív érzelmei keretét túllépte volna; aki tehát csak képzelte magáról, hogy a közpályán működik, valóban azonban csak alanyi sugallatainak szolgálatában állott. S most miután ezek kudarcot vallottak, amennyiben a tények meghazudtolták azokat, Apponyi a tényekkel száll szembe és elkeseredését elpanaszolja az országnak.

A tényekkel száll szembe, amidőn az ország közállapotait olyan színekbea festi le, amilyenekben azok nincsenek. A tényeket tagadja le, amidőn és a megelőző kormányoktól megvonja annak elismerését, hogy a magyar nemzeti államot kiépítették s annak megszilárdításán munkálkodtak és munkálkodnak. A tényleges valóságot hamisítja el, amidőn pillanatnyi hatás kedvéért olyan lelkiismeretlen állításra ragadtatja magát, hogy a magyar állam hazudik, mert törvényeket alkot a jogegyenlőség érdekében, de azokat meg nem tartja, hazudik, mert szabadságot

ígér és azt elfojtja s hazudik, mert magát alkotmányosnak nevezi, de az alkotmányosság alapját, a választások tisztaságát kiirtja.

Valóban ha felőlünk teljesen tájékozatlan külföldi ember elolvassa Apponyi beszédét, annak megbotránkozással és undorral kell elfordulnia ettől a korrumpált Magyarországtól. Szerencsére azonban ilyen kevés van s olyan meg, aki Apponyi beszédét elolvassa, még kevesebb s így nincs okunk attól tartani, hogy Apponyi jelentékeny csorbát ejt állami reputácziókon. Ide benn az országban nem sok hatásra számíthat a nemzeti párt vezére, mert minden elfogulatlan ember jól tudja, hogy Apponyi nagyhangú panaszának csirája miben rejlik.

A nemzeti állam megalkotását a nemzetipárt vezére saját külön privilégiumának tartja s ezért gögös kicsinyléssel szól báró Bánffy Dezsőről, akit az ország legnagyobb humoristájának nevez (elég olcsó elméség), mert a miniszterelnök is ki merte mondani, hogy a magyar nemzeti állam a politikai célja. A nemzetiségi kérdés tekintetében Apponyi egyáltalán nem szigorú, amely a legfelsőbb királyi kéziratban a zágrábi zászlósértést illetőleg kifejezésre jutott, másrészt meg arról panaszokodik, hogy ez az állam nem egyenlően méri a szabadságot polgárainak. Hol van itt a komoly logika?

Nincs, sehol: mint általában nincs Apponyi egész beszédében, amely egész koncepcziójában nem egyéb, mint egy

elégikus panasz. Panaszokkal azonban legföljebb saját érzelmein könnyíthet az ember, de az ország közállapotain segíteni nem lehet.

Politikai hírek.

Az általános vita.

A képviselőház általános budgetvitájában még tizenhárom van szóvalásra följegyezve, valamennyien a költségvetésnek elfogadása ellen. Ily körülmények közt csak a jövő hét elejére várhatni a költségvetésnek általános-ságban elfogadása fölött való szavazást. Annak, hogy a budget-törvény még ez évnek vége előtt megalkottassék, mindinkább csökken a valószínűsége.

Ülésező főrendek.

A főrendiház tegnap délelőtt tizenegy órakor ülést tartott, amelyen Szilágyi József koronaőr elnökölt. Az elnök meleg hangon parentálta el Papp Gábor püspököt, azután sebtében letárgyalta és elfogadta a főrendiház a budapesti büntetőtörvényesékről szóló törvényjavaslatot, s a képviselőházban legutóbb elfogadott vasuti javaslatokat. A rövid ülés

Pártgyűlés.

A Kossuth Ferencnél megtartott magánjellegű értekezleten a jelen levők nagy többsége kimondotta az egyesülés szükségét, minthogy azonban jelenleg a költségvetési vita foglalja el mindhét párt tagjait, ezért az egyesülés módozatainak megállapítása felett csak később fognak határozni. E célból 21-ére mindenkinek nevére szóló meghívóval hivatnak meg a Justh Gyula elnök

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA.

M á m o r.

Irta: Békefi Antal.

Három jó fiu, fiatal, tüzvérű fiu ült az asztalnál s cigány muzsika mellett csakhamar felrepült a kedvük, mint egy piros madár mely csattogva, szilajon szállós a terem arany czirádás oszlopai között és füttyül trillázik és nagyot-nagyot sikolt mámoros jó-kedvében.

A derék jó fiuk átszellemült areczsal. lángot vető szemekkel ültek egymással szemben és lesték egymás ajkáról a dalokat, a kedves, mámorító dalokat, melyek jobbára szerelemről szóltak, szomoruan is. vigan is, csapongva és panaszosan.

Ugy keletkezik ez a hangulat a három jó czimbora lelkében, mint a fuvalom, mely földszedi szárnyára a világ illatát, aminthogy telis-tele van az ő szemük fénye is és a nótájuk a rejtekükből kiszálló illatával, a hogy egymáshoz hajlongva, egymást átölelve mondják el dalaikat.

Nem a tivornya hangja ez, hanem a nemes hevület, a hangulat tündérújjai által megérintett legtitkosabb érzelmek kiáradása, a miként szilaj és panaszos akkordjai mint sziknes pillangók röpdösnek a terem arany czirádás oszlopai között.

A madarat a tolláról, a sziveketek a nótáokról ismerjük meg, vidám czimborák, akik így összetalálkoztok és kibeszéltétek magatokat a sziveitek énekében. S mire vége van a nótának, megismerik egymás lelki világát legrejtettebb érzelmeit, a nélkül, hogy valómást tettek volna egymásnak arról: szerelmeseke-e, van-e kit van-e mit siratniok, miért uszik könnyben a szeme az egyiknek, melyik a boldog közöttük, melyik a boldogtalan, melyik a pehelykönnyű vidám aranygyerek, aki úgy tud sirva énekelni, mint nevetve sirni?...

Soha se beszéltek erről egymásnak, mégis tisztában voltak mindezekkel, mert megismerték egymást a nótáikból.

Kettő közülök még egészen fiatal, modellje a lány-ideálnak: nyulánk, karesu, nyílhomloku barna fiuk, a harmadik igénytelenebb, mintha koravén volna éveikhez képest, a halánték-hajába a gondok ezüstszálai vannak belehintve. De a dalt mind a három egyformán győzte, míg az éjfél odaállt a nagy üveg tábla mögé lesbe, nagy sötét köpönyegében és ekkor intettek a cigánynak.

Elindultak tehát a harmathullató éjszaka és meg sem álltak, míg egy hosszú homloku ház elé nem értek.

Az első fiu így szólott:

— A nótámat.

Fölzendültek az ablak alatt a nóták, melyeknek zengő akkordjain e vallomás szállt be a fa lombján átlapozó lámpafényben megmegvillanó sötét ablakon.

— Eljöttem hozzád, szép ideálom, kicsi bálványom mert megéreztem, hogy édes álmodban hívtál engemet. Nem tudok egyebet mondani: szeretlek és meghalnék, ha nem szeretnél. Nem tudok egyebet kérdezni, mint a mit minden nap, minden órán, minden pillanatban kérdezek: szeretsz-e? Mindig, mindig ezt a feleletet várom a sirig, ezt a feleletet: szeretlek! Ezt feleled nekem, Emlékezel az első tekintetre, melynek okvetetlenül áruolomnak hittem magamat. olyan szentimentális lettem egyszerre, vagy tán gyöngye a te igézetes szép szemed visszánézése alatt. — Én mindjárt eltaláltam, hogy te vagy édes angyalom, a kit én keresek magamnak, aki nekem rendelve van. Te vagy az én szép szeretőm, az én oltári szentségem, a kinek a lábainál ezentul nekem imádkozni kell.

Jártam utánad remegő lélekkel, mert nagyon félttem, hogy elveszítlek. Szeretlek mások is, de nem úgy, mint én, mert lám — ők nem tudnak utánad meghalni. Pedig már láthatják, tudhatják, hogy te engem szeretsz. Ah érzem, hogy e hangokra sóhajtasz kicsiágyadban felülve és kiszáll hozzám, fölhevült arcomat üdítőn érintve, vallomásod; Szeretlek. Hallod-e angyalom, mit mond a dal vissza neked? Hogy várj reám, légy hű szeress, eljövök érted rövid idő múlva s megkérem a kezed, a melyen nem hozomány, hanem az én boldogságom van elrejtve.

A vallomás ezen végső akkordjánál az ablak sötétén fénylő üveglapja mögött egyfe

lete alatt álló párt tagjai a hivatalos értekezletre. Ezen fognak a kiküldöttek is megválasztatni, a kik a másik párt küldötteivel értekezzenek. Az egyesülésnek legkevésbé hívei E ö t v ö s, K o m j á t h y és J u s t h. Azt is hiszik, hogy egyesülés esetén néhányan az egyesült pártkörbe nem fognak belépni. Az egyesülés mellett érveltek különösen K o s s u t h Ferencz, O l a y Lajos, P a p p Elek, de még mellette beszéltek mások is, így K i s s Albert, B o r n e m i s s z a István, M ü l e k Lajos és mások.

Külföld.

A fenyegetőző Lueger.

Dr. L u e g e r megjelent egy katolikus egyesület gyűlésén és hosszabb beszédben B o d e n i v e l és M a g y a r o r s z á g g a l foglalkozott. Bejelentette a végsőig menő harcot Badeni ellen. Először érkezni annak ideje — mondá — hogy B a d e n i n e k oda fogja kiáltani: Uram az ön miniszterelnöksége avatatlan kezében volt. Kijelentette továbbá, hogy a Badenivel való leszámolásának ideje a Magyarországgal megindítandó kiegyezési tárgyalások alkalmával fog elérkezni, amikor B a d e n i n e k é p p ú g y m i n t K o s s u t h o r s z á g á n a k m e g f o g j a m u t a t n i, h o g y k i c s o d a L u e g e r é s m i t j e l e n t.

Az osztrák parlamenti botrányok.

Az osztrák parlamentben történt botrányos jelenetek folytán H o h e n w a r t gróf táviratilag hívta össze pártjának tagjait Bécsbe s különösen azokat, a kik az utolsó időben az antiszemitákkal akartak együtt működni. Történt pedig ez abból a czélból, hogy a párt határozatot hozzon, hogy ez utóbbiak vagy szakítsanak meg minden érintkezést az antiszemitákkal, vagy pedig lépjenek ki a pártból. A Hohenwart klub rendkívüli látogatott lentett ki. Az értekezleten egy a párt mérsékelt tagjai mint a klerikálisok élesen elítélték a történeteket. Az értekezlet nem fejezte be tárgyalásait, hanem folytatja azokat.

Boris herczeg áttérése.

A Köln, Ztg. arról értesül, hogy az orosz császári háznak egy tagja sem volna hajlandó B o r i s herczeg áttéréséből a keresztapaságot elvállalni, mert a bolgár exarchát az orthodox

hár madár repült el hirtelen... az a kicsi kék, mely azt a nagy boldogságot rejtegeti, mutatta magát.

Az a három jó fiu tovább ment az éjszakában a cigány troubadourokkal és megálltak most az emeletes ház előtt.

A második fiu mondta itten:

— Az én nótáim következnek.

Rázendültek az ő szívének nótái e valomással,

— Keljetez föl édes kis pajtások a itt könnyű szívé, jókedvű udvarlótok jött el az ablakotok alá vidám nótáival, a miket ti kedveitek. A papa ugyan haragudni fog érte, hogy ilyen semmiképpen sem komoly udvarló fölveri ilyen léha valomással őt és az ő édes leányait, de hát a papa csak haragudjék, az azal nem törődöm, ha én titeket mulattathalak édes kis pajtások.

En... én vagyok gyerekek... Ez a czilinder, a mi a fejemen van, a cimborám, az az aranyzsinóros sipka, a mely cimborám fején ül, az az enyém; de hiszen rám ismeretek a nótámról, ha csuhát öltök is és a kedvem csengéséről. Én vagyok az a vidám fiu, a kinek a szerelme addig tart, amíg egy pillangó él, de nem is szabad ám neki tovább tartani, meg kell annak halni hamarosan, mert rossz vége lenne, ha hosszú életre volna kárhoztatva. Mikor megtellik csordulásig a szívem, kicsi kisasszonykaim, előveszem és kiöntöm a nótában, hegedű szóban. A hányat peng a sarkantyum, annyi dobbanásban lesz könnyebb a szívem, mig újra a régi vagyok,

egyház nem tekinti törvényesen elismertnek. A bolgár fejedelem ebben az esetben S a n d o r szerb királyt kéri fel a keresztapaság elvállalására.

Anglia háboruja.

A londoni lapok jelentései szerint a legközelebbi minisztertanácsban el fogják határozni, hogy az assantíknak háborút üzennek. Woolwichba parancsot küldtek, hogy hadiszereket szállítsanak A c r a b a.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 12.

A költségvetési vitának kezdetben sem igen magas nivója száll egyre lefelé, s az érdeklődés rohamosan közeledik a végegyengüléshez. A mai nap már egészen a kis emberek napja volt.

S z l u h a István volt az első szónok. Borizú hangon, józú kortesbeszédet mondott. Nagyon fáj neki, hogy nem úgy van már, mint volt régen. Mikor őseink bejöttek ebbe a hazába, akkor egész Európa adófizetőjük volt, ma pedig mi tartozunk egész Európának. Régente a gyászmagyaroknak, akik nem tudták megvédeni a hazát, levágták a fülét, orrát, és B á n f f y Dezső ma Magyarország miniszterelnöke. Szluha ur ezekben a felfordult állapotokba belenyugodni nem tud. A testcsontkitásra nézve egyelőre nem is tett ugyan konkrét javaslatot, de a költségvetést nem szavazza meg.

M e s k ó László azzal a felfogással szemben, hogy a bizalmi kérdés felvetésének csak az appropriációnál van helye, azt vitatta, hogy az ellenzéknek kötelessége már az általános költségvetési vitánál kifejezni a kormány iránt való bizalmatlanságát. Ehhez képest részletesen bírálta a kormány politikáját és arra az eredményre jutott, hogy a kormány általános politikája pedig egyoldalú pártpolitika. Beszéde végén a közjogi alapon álló pártok egyesülésére nézve tett néhány megjegyzést. A gazdasági kiegyezést illetőleg a fuziótól semmi jót sem vár, mert az eddigi gazdasági kiegyezéseknél is erős többség állott a kormány háta mögött és annak sem láttuk hasznát. Hanem a fuziónak meglesz az a hatása, hogy vele szemben a közjogi ellenzék is tömörülni fog. Ezért reményli, hogy lesz oka örülni a fuziónak. Minthogy úgy

a pillangó fiu, a ki odább repül, mulattat, devajkodik, bolondjában szerelemről is beszél, de biz azt sohse vegyétek komolyan.

Halljátok-e, jó kis fehérrezu tündér cimborák, ott az ablak mögött, a sarkantyum most is cseng a jó kedvemtől, a szívem is könnyebb lesz mindjárt. Bolond, könnyű portéka ez a huszár szerelem, hamarabb elpusztul az tán, mint a milyen hamar lehull egy csillag, — nem a reichs-kriegsminiszteri, hanem arról a magasságos égből, mely nagyon szépen megteremtette a huszárt, de valomit mégis kifejezett belőle: — a kauziót...

A libegő fehér függöny mögül, mely mint hosszú kisértet nyul végig az ablakon, madár trillázás hangzott ki... pedig nem az volt: a kis tündér pajtások, a hogy a vidám fiu az ő hölgyecskéit hívja, kacagtak ottan megbujva egy-egy szál gyufácskával ünnepies görögtüzet adva.

Azután a három jó fiu odébb állt. A harmadikra került a sor.

A szegény fiu mámoros fejfel egyszerre megállt és rákiáltott a cigányokra:

— Nézzetek fel az égre, — ott van az én ablakom, onnét hallgatják meg az én nótámat.

A cigányok az ég felé néztek és huzták. Az isten felé szálló hangokban ez a vallomás repült felé:

— Szeretlek halottam, csak téged, csak téged...

látja, hogy a kormány itt benn is gyenge a magyar állam tekintélyének megvédésére, s a gazdasági kiegyezésnél sem lesz képes az ország érdekeit megóvni; mivel továbbá a kormány a rideg közjogi konzervativizmust hirdeti, ő és pártja pedig a teljes függetlenség alapján áll: a költségvetést nem fogadja el.

K o s s u t h Ferencz politikai és pénzügyi okokból nem fogadja fel a költségvetést. Ő is, mint előtte szólott két elvtársa csaknem üres padok előtt fejtegette a szélsőbal álláspontját, valamivel előkelőbb hangon, mint Szluha és valamivel banálisabban, mint Meskó aki igen ügyes szónok. Elismerte, hogy a kormánynak voltak bizonyos sikerei, de igen furcsa sikerei. Ilyen furcsa sikere volt az Agliardi-ügyben és a zágrábi botrány dolgában. Azon az alapon, amelyen a kormány áll, csak lefelé lehet haladni. A kormány politikája fagyasztólag hat a nemzeti közszellemre. — Magáról a költségvetésről szól azután, amelyet nem tart komolynak. Az államháztartás fejlődése olyan arányokat mutat, amelyek nem egy szegény agrikultur államhoz, hanem gazdag iparos államhoz illenek. Minden korszaknak megvannak a maga vezéreszméi. Hatvanhét a megalkuvás kora volt, a mai kor pedig a szemfényvesztésé. A szemfényvesztés azelőtt sohasem volt szokás a magyar politikában, mert azt tartották, hogy most bolondítani szegyen, magunkat bolondítani bolondság. A költségvetést természetesen nem fogadja el Kossuth, hanem Helfy határozati javaslatát pártolja.

S z a l a y Imre beszélt azután röviden, erre pedig a szokásos szünet következett.

A szünet után R a g á l y i Lajos szólta Szapary-csoportból. Meskóval szemben azt fejtegette, hogy a költségvetés megszavazása a bizalom kérdését nem alterálja. A trónbeszédből kiindulva, felsorolta egyenkint az országgyűlés elé kitűzött feladatokat s azt bizonyította, hogy ezek közül a semminél alig valamivel több valósult meg. Mindent elmosott az egyházpolitika özönvize, amelyet a szabadelvű párt Neptunjai az országra zudítottak. Ő, a klerikális, akik a szabadelvű pártnak a trónbeszédben kifejtett programja alapján kaptak mandátumot, csak eredeti álláspontjuknak megfelelően cselekedtek, midőn elhagyták a pártot, amely eltért programjától.

Hosszasabban beszélt azután az egyházpolitikáról, különösen az állami anyakönyvvezetésről, amely szerinte nem vált be, amellet hogy rendkívül költséges. Az ország érdekeinek megfelelő reformokra nem marad pénz. Ezzel aztán elérkezett a szónok az agráriusok panaszaikhoz, amelyeket hosszadalmasan tárgyalt. Sorát ejtette aztán a köz-zellem hanyatlásának, a főispáni erőszakoskodásoknak, a parlamenti erkölcsök súlyedésének, amelynek orvosszerűül az inkompatibilitás szigorítását jelölte meg. Azután a zágrábi zászlósértésről kezdett beszélni. Ekkor a szélsőbalról közbeszólt N a n á s s y Ödön:

— Hát Szapary hol volt, amikor a zászlósértést tárgyaltuk? Az ultramontán csoportot éktelen haragra tüzelte ez a közbeszólas.

— Menjen a jobboldalra a kormányt támogatni! — kiabáltak egyszerre vagy huszan.

Az elnöki cseppetű csak nagynehezen tudta a csendét helyreállítani.

Végül kijelentette Ragályi, hogy ő és kilépett társai az ő szerény politikájuknak szerény hajlékát a szabadelvű párt fényes várkastélyával nem cserélik fel, hanem készséggel belemennek olyan pártalakulásba, amely a 67-es alapon álló pártokat a közérdeket szolgáló kompakt többséggé egyesítené. De a kormányt és a többséget a mostani irányban követni nem hajlandók és a költségvetést nem szavazza meg.

Ragályinak, aki ezzel a színlelendéki beszéddel alaposan ráczáfolt vezérére, Szapary Gyulára, a pártonkivüliek pártja épp olyan zajosan tapsolt és helyeselt, mint Szaparynak.

V á r a d y Károly, akire a szólas sora most került, a Ház engedelmével holnapra halasztotta beszédét.

Millenium.

Ülés a miniszternei.

A mult napokban értekezletre hívta Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, mint az 1896-iki ezredéves országos kiállítás egészségügyi és gyermeknevelési csoportjának elnökét dr. Korányi Frigyes egyetemi tanárt és főrendiházi tagot, továbbá a csoport kilencz alelnökét: dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsost, dr. Csátáry Lajos egészségügyi tanácsost és dr. Tauffer Vilmos, dr. Högyes Endre, dr. Thánhoffer Lajos, dr. Müller Kálmán, dr. Kétyi Károly, dr. Fodor József és dr. Bókai János egyetemi tanárokat, továbbá az egészségügyi csoport előadói, csoportbiztosait és jegyzőit. Miután Korányi tanár meleg szavakban megköszönte a miniszternek az egészségügyi csoport iránt tanusított érdeklődését. Dániel Ernő egyenként felkérte a csoport alelnökeit, kik egyuttal az alcsoport elnökei, hogy tegyenek jelentést a csoportjukban eddig történtekről. A referatuumok igen kedvezőek voltak és reményt nyújtanak az iránt, hogy a kiállításnak ez az oly annyira fontos csoportja kellően lesz bemutatva. Csak egy momentum volt, amely kedvezőtlen lett volna az egészségügyi csoportra nézve és ez az, hogy igen sok fontos egészségügyi objektum más szakmába vágván, ott jelentettek be és hogy olyan testületek, melyek sokat mutathának be az egészségügy terén, saját pavillonjukban állítanak ki. A miniszter megígérte, hogy ezeket a bajokat orvosolni fogja annál inkább, mert az illető gyárosnak, vagy testületnek a maga érdekében áll, hogy készítményeit az egészségügyi pavillont látogató szakember a többi szakmába vágó kiállítási tárgyakkal összehasonlíthassa. Így kilátásunk van arra nézve, hogy jövő tavasszal hazánk egészségügyi viszonyait hűen reprodukálva láthatjuk az egészségügyi, balneologiai, gyermek és mentő-pavillonban is a néprajzi faluban elhelyezett mintakórházban.

A kiállítás faluja.

Az ezredéves kiállítás nagyérdékű speciálisítása: a falu már jórészt felépült s most már a belső berendezés, a bebutorozás és felszerelés munkájához látnak. A középületek már mind felépültek: a templom, a község-háza, az iskola és kórház, valamint a félig szintén középület számba menő debreczeni csárda is. A falu házai közül kézzel a jász-nagy kun-szolnoki ház, a csongrádmezei, a kalotaszegi, a nógrádi palóc ház, a zalamegyei göcsei ház, a nyírvidéki, a borsodmezei matyó ház, a veszprém mezei szentgáli, a brassómezei csángó ház. Ezek mind a magyar utcában épültek. A nemzetiségi utca házai közül felépültek: a szbeni szász, a torontáli sváb és szerb, a hunyadmezei oláh, a krassó-szörényi oláh, a vasmezei vend, a sárosi tót és a beregi ruthén ház. A székely ház előtt most állították fel a faragott keresztfát, a melyet székely emberek csináltak odahaza. Ezt a felírást irták rája:

Jézus Krisztus kinszenvedése emlékére!

Allítottatta Csikvármegye közönsége a kiállítás alkalmára.

Készült 1895 november havában.

Sportünnepek a kiállításon.

A milleniumra alakult „országos torna sport-bizottság” végrehajtó bizottsága e hónap 15-én délután 5 órakor a kiállítás igazgatóságának épületében ülést tart, amelynek napirendje:

1. Az athletikai klubok szövetségének a millenáris versenyekre vonatkozó programja.

2. Az evezős! egyetek szövetségének ugyanerre vonatkozó programja.

3. A magyar országos tüzoltó szövetség által tervezett tüzoltói diszgyakorlat és verseny helyének megállapítása.

4. A középkori tornajátékok rendezése tervének vázlata.

5. A versenytér tervének megállapítása.

6. A magyar úszó egyesület által tervezett millenáris versenyek programja.

Kiállítási lakoma.

A kiállítás összes csoportjainak elnökei, előadói, jegyzői és bizottsági tagjai, valamint

a kiállítási igazgatóság, műszaki osztálya, számvévisége és sajtó osztálya e hónap 16-án szombaton este 7 $\frac{1}{2}$ órakor ösmérkedési estére gyűlnek össze a vidgató termében.

A vacsorán Dániel Ernő kereskedelmi miniszter és Vörös László államtitkár is részt vesz. A lakomára való részvételi jegyeket a kiállítás igazgatósági épületében lehet megváltani.

Irodalom.

Az 1000 éves Magyarország és az 18⁶⁶-iki milleniumi országos kiállítás. Nagyszerű diszmu készül e cím alatt a kereskedelemügyi miniszter pártfogása mellett, m. kir. államvasutak és az ezredéves kiállítás igazgatóságának kezdeményezésére, valamint azoknak közreműködésével Laurencie Gyula irodalmi vállalkozó kiadásában. E képesdiszmu az ismeretes „Röptében a Nagyvilág körül” című műhöz hasonló eredetiséggel fog annak mintájára megjelenni, bemutatván irásban és képből a mai Magyarországot. Így az ezredéves kiállítás nagyszerű építményeit, valamint úgy a fővárosnak, mint az egész országnak gyönyörű építkezéseit, — ezenkívül a magyar királyi államvasutaknak festői fekvésű tájait az Adriától a Kárpátokig, magas Tátrától Erdély havas bérczéig. Hogy minden nemzetre nézve hozzáférhetővé tétessék négy nyelvben fog egyszerre kiadni, u. m. magyarul, németül, francziául és angolul. A diszmu nagy alakban jelenik meg 12, egyenkint 16 képet tartalmazó sorozatban. A füzetnek 40 kros, tehát olcsó ára (az egész mű tehát 12 füzetben csak 4 frt és 80 krba, 8 márká vagy 10 frank), csak oly képpen állapítható meg, hogy részben az előállítás költségeket államilag fedezik, különben pedig tömeges kelsedőségre is számítanak. Megrendelés minden bel- és külföldi könyvkereskedő útján már most eszközölhető, valamint a kiállítás igazgatóságánál Budapest, New-York palota. A hozzánk beküldött mutatófüzet illusztrációi valóban meglepően szépek.

Vidék.

A b. ujfalu agarászverseny eredménye. A b. ujfalu agarászverseny szép részvétellel folyt le. A verseny eredménye a következő lett: az első díjat, egy remek művészeti billikomot Nadányi Pál Villám nevű agar nyerte; a másodikat pedig, ezüst szivartárczát Vecsey Zoltán Penelopja A versenyt pompás multság és táncz követte.

Kinevezések. A belügyminiszter a Nagy-Kállóban létesített orsz. tébolydánál ujonnan szervezett igazgató főorvosi állásra dr. borosnyai Lukács Béla nagyszobeni orsz. tébolydai főorvost és ugyanoda az intézeti orvosi állásra dr. Grünfeld Károly budapesti lipótmezei orsz. tébolydai II-od orvost nevezte ki.

A szalontai legények. Nagy-Szalontán megalakult az „Első fiu kiházásító egyesület” az alapszabályokat Bogdányi Sándor ideiglenes elnök és Költő László titkár irták alá s ezeket az alapszabályokat most a belügyminiszter jóváhagyta. Lesz tehát lakzi, vigalom heje huja lakodalom és ezután a szalontai legények az alapszabályok paragrafusai szerint házodnak.

Járványkórházak.

— Közegészségügyi miseriák. —

Debreczen, november. 12.

Vármegyénk főorvosának a közigazgatási bizottság elé terjesztett s lapunk tegnapi számában közölt jelentése amilyen hű, éppen olyan szomorú képét adja közegészségügyi viszonyainknak.

N yilvánvaló a főorvosi jelentésből, hogy a közegészségügy javaslatát czélzó törvényhatósági intézkedések végrehajtása még nem szüntetheti meg a bajt, mert annak okai a fertőzött talajban, a lakásviszonyok silánysá-

gában gyökereznek és főleg abban rejlenek, hogy járványkórházak hiányában a fertőző betegek nem különíthető kelegymástól.

Ha azután ezekhez a mizériákhoz is hozzájárul, hogy a megye egyik városának, Hajdu Bözörménynek a képviselőtestülete korlátoltságából, vagy vétkes közönyből megtagad minden a közegészségügy javítására szükséges anyagi áldozatot, akkor igazán csoda, hogy vármegyénkben a halállozási arány nem háromszorosa a mostaninak.

Komoly megszívlelésre méltó, szomorú körülmények ezek, amelyeknek megváltoztatásáról gondoskodni minden illetékes faktor-nak első és legfőbb kötelessége.

Készséggel konstatáljuk, hogy a vármegye közigazgatása a saját hatáskörében megtette a kötelességét. Elrendelte a mocsaras helyek lecsapolását, kiszáraitását, vagy legalább a befásítását. A lakások tulsufoltsága ellen rendszabályok vannak életbeléptetve és állanak végrehajtás alatt; a községek el vannak látva gőzfertőtlenítő gépekkel s mégis a közigazgatás gondoskodásának kívánatos eredményét megbénítja a nép vétkes könnymisége.

Minden községben vannak vezető egyéniségek, akik hivatásszerűleg képviselik a nép valódi érdekeit. Ezekre az egyénekre a közegészségügyi mizériákkal szemben nagy és humánus kötelesség vár!

Fölül kell emelkedniök azon a hajdu-bözörményi szemponton, hogy hiszen a beteg úgy is felgyógyul, ha nem kell neki még meghalnia; nekik kell a kezdeményező lépéseket megtenniök arra, hogy járványkórházak létesíttessenek, hogy a közegészségügyi követelmények repénzt kérő községi előjáróságot leneszavazza a könnymisége, a lelkiismeretlenség, a közöny, a korlátoltság, rekte a butaság.

Jelentős kötelességük ez a községek vezető egyéniségeinek, olyan feladat, amelynek teljesítése az igazán hasznos munka végzésének öntudatát eredményezi egyénileg és amely kiszámíthatatlan szolgálatot tesz a közügynek.

Fogjanak össze a községek vezető egyéniségei, haladjanak karöltve a vármegyei közigazgatással, működjenek együtt, törekedjenek egy közös, humánus czél felé s akkor lehetetlen, hogy vármegyénk kétségbeejtő közegészségügyi mizériái meg ne szűnjenek!

Kötelesség ez, amelynek teljesítése elől nem térhet ki egy olyan vezető egyéniség sem, aki becsülettal akarja betölteni azt a helyet, amelyet a községe életében elfoglal!

NAPI HIREK.

Debreczen, nov. 13.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— November 13. —

— Borus, — Enyhe, — Jelentékeny csapadék nélkül. —

— Bucsú és beköszöntő. A volt és az új földmívelési miniszter ma küldte be Debreczen város és Hajdumegye közönségéhez a hivatalos bucsuzót és beköszöntőt. Szólnak pedig ezek a következőképpen: A volt mi-

niszteré: Ő császári és apostoli királyi Felsége e hó 2-án Bécsben kelt legfelsőbb kéziratával a földmivelésügyi m. kir. minisztérium vezetésétől — saját kérelmemre — legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Midőn e tárcza vezetésétől megválok, a t. törvényhatóságnak szíves támogatásáért, melylyel földmivelési érdekeink gondozására irányuló törekvéseimben találkozni szerencsém volt, meleg köszönetemet nyilvánítom. Kelt Budapesten, 1895. évi november hó 3-án. F e s t e t i t s.

Az új miniszteré: Ő császári és apostoli királyi Felsége e hó 2-án Bécsben kelt legfelsőbb kéziratával engem földmivelésügyi magyar miniszterré legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn tehát a mai napon a földmivelésügyi magyar minisztérium vezetését átvenném, számítok a törvényhatóság hazafias támogatására s azon reményemnek adok kifejezést, hogy közgazdasági érdekeink szolgálatát célzó működésomban a törvényhatóság hazafias készsége erős támogatásom leend.

Biztosíthatom egyúttal a törvényhatóságot, hogy mindig örömmel fogom megragadni az alkalmat, midőn a törvényhatóságnak a gazdasági jólét emelését célzó törekvéseit előmozdíthatom. Budapesten, 1895. évi nov. hó 6-án. D a r á n y i.

— **Debreczen város szervezeti szabályzata** már a befejezés stádiumában áll, a mire nagy szükség is van a jövő évi tisztújításnál. A szervezeten dolgozó egyes szakbizottságok elkészítették munkálataikat s azok összeállítás végett V e c s e y Imre tanácsnoknak vannak kiadva, ki közelebb számol be az összesített munkával.

— **Vizvezeték Debreczenben.** A jog és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén K ö r n e r Adolf tanácsos bejelentette, hogy a Kort és társa cégtől a vizvezetési munkálatok felvállalására az addigi ajánlatoknál és kedvezőbb ajánlat érkezett a városhoz. A beérkezett ajánlatok felett közelebb dönt a jog és pénzügyi bizottság.

— **Sok az esküvő.** Az anya'önyvvezető hivatal valóságos ostromnak van kitéve. A hivatal folyosóján pedig a sok lakodalmas népség miatt alig lehet közlekedni. Az emberek nagy része mostanában egyebet sem tesz, csak esküszik. A mai napon 7 pár esküdött a városházán.

— **Templomszentelés Józsaán.** Megemlékeztünk már azon körülményekről, hogy Alsó és Felső-Józsa községek együttesen egy református templomot építettek. A község református hívei valóban semmi költséget és fáradságot nem kimélték, hogy templomot építhessenek maguknak. A csinos külsejű s kitűnő berendezésű, modern stílusban épült templom még a nyár folyamán elkészült, azonban annak ünnepélyes felszentelését későbbi időkre halasztották. A református egyházközség elöljárósága élén B ö r József lelkész azóta mindig készül a templomszentelésre, a míg most már elérkezettnek látták az időt arra, hogy az Istennek emelt épületet átadják rendeltetésének s a templomszentelési ünnepély napját december hó elsejére tűzték ki. B ö r József lelkész a mai napon szép levélben megkérte K i s s Áron püspököt, hogy jelenjék meg a templom szentelésén s azt maga végezze el. K i s s Áron püspök — mint értesülünk — késznek nyilatkozott erre. Rajta kívül jelen lesz az egyházi ünnepélyen D á v i d h á z y János kabai esperes, N é m e t h y Lajos lelkész és C s i k y Lajos teológiai tanár. A józsaai református hívek nagy-

ban készülnek a vendégek fényes fogadására.

— **Értesítés.** Az ev. ref. felsőbb leányiskola I—II. osztályában e hó 14-től, azaz esütörtök reggeli nyolcz órától kezdve a tanítások rendszeresen megtartatnak, de az ezzel kapcsolatos elemi iskola I—IV. osztályában még nem kezdhetjük meg a tanítást. D ó c z y G e o n igazgatótanár.

— **Honvédségi utószemlék.** A debreczeni harmadik honvéd gyalogezred hadkiegészítő kerületébe tartozó honvéd tartalékosok közül a múlt hónapban megtartott főszelemléről igen sokan elmaradtak. A hadkiegészítő parancsnokság az utószemlék f. hó 21 és 22-én tartja meg a Péterfia utczei laktanyában s ezen szemlérlől is elmaradókat igen szigorú büntetés éri.

— **Főiskolai muzeum.** Ifju G á l József ur egy madarat ajándékozott a főiskolai muzeumnak, mely csak télen kerül hozzánk s tavasszal visszamegy az északi sarkvidéki tengerekre, a melynek partjain szokott költeni. Ez a s a r k v i d é k i b u v á r (Colymbus arcticus) s nagyságra nézve megközelíti a ludat. Muzeumunkra nézve az ajándék anyival értékesebb, mert a másik két fajból a j e s b u v á r b ó l és a v e r e s t o r k ú b ó l, — melyek pedig csak néha látogatnak el hozzánk — összesen kilencz példányunk van, míg ebből a minden télen megjelenő fajból még eddig egy példányunk sem volt. Fogadja az ajándékozó úr szíves köszönetünket. K. J.

— **A jog és pénzügyi bizottság** tegnap délután ülést tartott V é r t e s s y István főjegyző elnökle alatt, melyen tárgyalás alá került az ev. ref. presbyterium átirata a V e c s e y-B r u k n e r-féle földeknek a város részére lovassági laktanya számára való eladási ügy. Véleményezés véget kiadták a kérdést a gazdasági szakosztálynak. — A városi adóügyi osztály azon kérdésére vonatkozólag, hogy szedjen-e a városi tisztviselőktől a 6½ százalékos községi pótdadót, úgy határozottak, hogy véleményezés végett kiadják a főszámvevőnek. C s á k y Sándor és társai téli ruháért folyamodtak a mezőrendőröknek. A bizottság a kérelmüknek helyt adni javasol. Ezzel az ülés véget ért.

— **Országos gyűjtés templom építésre.** A Józsa község gyors haladása szemlátomást észrevehető. Eddig alig hallottunk valamit a kicsiny községről, míg az utóbbi időben ott a haladás számos jelével találkozunk. Nem régen készült el a református templom s most — mint bennünket józsaai levelezőnk értesít — a nemrégiben megalakult római katolikus egyház a belügyminiszterhez fgyamodványt nyújtott be, hogy egy római katolikus templom építésének céljaira országos könyöradomány gyűjtést engedjen meg. A gyűjtések befejezése után, még valószínűleg a jövő évben megkezdik a nagyszalmu hívők örömeire a templom építését.

— **Uj italméresi engedélyek kiadásának megtiltása.** Az italfogyasztási és italméresi adóknak a jövő és későbbi évekre való újabb biztosítása és a kizárólagos szeszitalméresi jog megszűnése következtében a jövő év elejétől új italméresi engedélyeknek kiadása és már meglevő engedélyeknek kibővítése és megváltoztatása fog szükségessé válni. Ebben az ügyben a folyamatban levő biztosítási munkálatok eredményeiből merített tapasztalások alapján fogja utasításait kiadni a pénzügyminiszter. — Addig is azonban meghagyta a pénzügyigazgatóságoknak, hogy az adók újból való biztosításából kifolyólag semmi új italméresi engedélyt ne adjanak ki és a már meglevő italméresi engedélyek megváltoztatását és kibővítését se engedélyezzék, hanem az erre vonatkozó összes kérvényt és tárgyalást további utasításig tartassák függőben. Ez az

intézkedés természetesen nem állja útját annak, hogy az italméresi engedélyekre nézve folyó vagy ezután folyamatba teendő rendes tárgyalások, a melyek nem állanak kapcsolatban az adóknak ujonnan való biztosításával, a rendes ügymenet során elintéztést ne nyerjenek.

— **Felhívás a tanférflakhoz.** A következő felhívás közzétételére kértünk fel: Vallás és közoktatási m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága Magyarország oktatásügyi színonalának megítélésére fontos tényezőnek ismervén el a szép és szakoktatás terén működő tanférflak irodalmi működésének bemutatását az ezredéves országos kiállítást népoktatásügyet aleoportjában: e tantestületbeli összes kisedodóvódk, elemi, felsőnép és polgári, iparostanonezok, alsófoku és felső kereskebelmi iskolákban, felsőbb leányiskolákban és tanítóképezdeben működő tanító és tanár urakat, meg tautitónöket felkérem a f. é. 60220 sz. közok. min. rendelet folytán, hogy összes önálló nyomtatásban megjelent irodalmi művekből (legyenek azok szakbeliek vagy szépirodalmiak) egy-egy példányt külön (sötét táblában, hátul aranyozással) bekötve, a szükséghez képest jegyzék kíséretében f. évi december hé 31-ig az alább megnevezett csoportbeosztáshoz sziveskedjenek beküldeni: és pedig 1. a kisedodóvódkra vonatkozó műveket és az óvodákban alkalmazottak egyéb — például szépirodalmi műveket — N. Martin Emil közokt. min. osztálytanácsos csoportbiztoshoz (közokt. minisztérium), — 2) az elemi iskolákra és emberbaráti intézetekre vonatkozó műveket, vagy az e téren működő egyének más irányu műveit György Aladár csoportbiztoshoz (Bpest. Józsefkörut 10 sz.) 3.) A felsőnép és polgári iskolákra vonatkozó műveket vagy az e téren működő szakférfiak és nők szépirodalmi munkáit N. Popcsa László min. fogalmazóhoz (közokt. minisztérium) 4.) A felsőbb leányiskola és tanítóképző intézetre vonatkozó műveket vagy az e téren működő szépirodalmi és más munkáit csupán Vilmos felsőbbleányisk. igazgató, csoportbiztos (Bpest, váczikörut 23.) Több kiadást és művek közül csak az utolsó kiadás küldhető be. Kisebb értekezések vagy külön lenyomatok egybekötendők „Értekezések“ háttírával. Akik esetleg a kir. tanfelügyelőség útján kívánják műveiket fölterjesztetni, sziveskedjenek azokat Dec. 20-ig hozzám küldeni. Debreczen 1895. november 12. E ö t v ö s Károly Lajos kir. tanfelügyelő.

— **Tűzoltó bál Nádudvaron.** A hajdumegyeyi tűzoltó szövetséghez tartozó nádudvari önkéntes tűzoltó egyesület december hó elején az ottani kaszinó helyiségében igen fényes sikerűnek ígérkező bált rendez. — A bál iránt megyszerte általános érdeklődés mutatkozik s városunkból is nagy számmal készülnek a kedélyes, fesztelen táncmulatságra.

— **Katonák a vasutnál.** A hadügyminiszterium már a nyár folyamán szervezett vasuti tanfolyamot, melynek hallgatására számos egészséges, de a nyugdíjállományban levő századost rendelte be. Két ily tanfolyam volt felállítva, egyik a 4. hadtestnél, a másik a 7. temesvári hadtestnél, a melyhez a mi házi ezredünk is tartozik. Ezen tanfolyamok hallgatói hivatva vannak háboru esetén vasuti szolgálatot teljesíteni. A tanfolyam félévi tar-tamu, mely idő alatt a hallgatókat a vasuti szolgálat minden ágára betanítják a tanfolyamot vezető vezérkari tisztek. A tanfolyam a napokban ért véget s valamennyi hallgatója képesítve lett.

— **A husz es négy krajczárosok.** A közforgalomból már régen kivonattak a husz es négy krajczárosok, csupán az állami pénztárnaknál lehetett nagyobb mennyiségben koválni. Mint a pénzügyminiszteriumtól érkezett jelentés előírja a 20 és 4 krajczárosokat ez év december 31-ikéig fogadják el az állami pénztárnaknál is azután teljesen értéktelenek lesznek. Akinek 20 és 4 krajczáros pénze van tehát igyekezzék rajta mihamarább tudadni.

Rendőri hírek.

? **A vége** Az utolsó jelenete egy nőnek, akinek nagy jövőt jósolt az aranyfiatal-ság valamikor, mikor, még kevesebb tavaszt látott elszuhanni a feje fölött, mint a regényekben írják. Az utolsó jelenet, már szomorú.

Szegény lett, csunya már a dáma
S a vigjáték szomorú, dráma.

Bánfi Mariskát sokan ösmerik Debreczenben. Akkor kezdett hódítani nálunk a könnyűvérű Muzsa Debreczenben, mikor ő virágját élte. Csak az a nagy baj, hogy a virág napról napra hervad. Mindennap elhull egy levele, a mulandóság szelére elhull utolsó szirma is. Bánfi Mariskát már nem ünneplik, Bánfi Mariska kevés tapsot kap már, nem szerződtek a direktorok. Rosz sorsa a mi városunkba hozta pár héttel ezelőtt, abba a városba, hol valamikor olyan szép napokat élt. Azután itt maradt, szerződést nem kapott sehonnán, Debreczenből meg nem tud elutazni sehova, mert egy krajczárig elfogyott a pénz. Tegnap egyik rendőr detectiv úgy találta meg az utczán czél nélkül csavarogva. Bejelentette a rendőrségnek, mely most aligha haza nem tolonczoltatja a városról szülő földére. Ez a komédia vége.

? **A ki nem valija be a gyilkosa nevét.** A mai kor számos valóban speciális dolgai között nem a legutolsó helyen áll az az eset sem, hogy valaki nem akarja megnevezni azt az embert, a ki őt orvul megtámadva, életére tört. Ez a különös ember nem más, mint Somossy Sándor, a debreczeni színház zsinórmestere, a kit szombaton este a színház hátsó udvarában késsel megszúrtak. Maga az a körülmény is igen gyanús, hogy Somossy daczára annak, miszerint a szurás közvetlen a gázlámpa közelében történt, azt vallotta, hogy nem látta a merénylőt s most pedig — mint biztos forrásból értesülünk — oda nyilatkozott, miszerint a merénylő nevét semmi körülmények között nem mondja meg, pedig tudja. Az ilyen dolog a rendőrség nyomozását nagyban akadályozza.

? **Éjjeli csundzavarók** Lemle Károly és Lak Adám gyári munkásoknak fucsa kedvelése volt az este. Mindenképpen nyakára akartak hágni egy hosszú hét alatt keresett néhány forintjuknak. Ebbeli szándékuk kezesülvitéhez elég lelkiismeretességgel láttak hozzá, mert éjjeli tizenkét órakor már oly alaposan be voltak rugva, hogy nem ösmertek maguknál nagyobb urat. Az utczán meglökdöstek mindenkit, és oly hangos ordítást vittek véghez, hogy még a türelmes rendőri őrző is megbotránkozott a fiatal urak által elkövetett botrányok miatt. Lefülették őket és bedobták a nyirkos sötét dutyiba, a hol felette keserű és hellemetlen volt ma reggel az ébredés.

? **A háladatlan.** Bizony csak nagyon mostoha gyermeke a sorsnak szegény Rigác Zósef, a kinek széles e világ hazája csavargónak született. Szánalmas, toprongyos, elzüllött alak, a ki fagyva éhezve csavargott szerte szét a városban. Az éjjel is hajléktalanul ödöngött az utczán és könyezve, könyörgve szólította meg Kovács Józsefet, a ki maga is cselédember, hogy ne hagyja elveszni az utczán és adjon neki éjjeli szállást. Kovácsnak megessett Rigácson a szive és szállást adott neki, amit aztán azzal hálált meg a rost ember, hogy ellopta a Kovács ingóságait. Elfogták és átadják az ügyészségnek.

SZINHÁZ.

Műsor.

Csütörtökön Madarász, operette.
Pénteken Uj honpolgár, bohózat.
Szombaton Pillangó csata.
Vasárnap Kékszakálu hercege, operette.

Színházunk sorsa.

Debreczen, nov. 13.

Abból az aprosból, hogy a debreczeni színház igazgatására kiírták a pályázatot s még hozzá módosított feltételekkel írták ki, egy Laikus a Debreczeni Reggeli Ujság mai számában cikket közöl, a melyben statisztikai kimutatásokkal igyekszik szuggerálni a közönségnek, a sajtónak, a szinügyi bizottságnak és mindenkinek, akit illet, hogy a debreczeni színház sorsa kétségbeejtő. Hogy a cikket Laikus írta, azzal tisztában voltunk, mihelyt elolvastuk s elmékedtünk egy kissé a benne foglalt elég naiv állítások és következtetések fölött.

A létező bajoknak persze mi, a közvélemény képviselői vagyunk az okai, akik a Laikus szerint leszedjük a szentelt vizet a direktorról, meg a színészekről és akiknek a véleményét elfogadva a színházi bizottság, mint büntárs, kiírta a színházra a pályázatot helyett, hogy — mint Laikus szerelné — adták volna ki a színházat pályázat mellőzésével a jelenlegi igazgatónak!

Nagy tévedésben van a Laikus, mert nekünk, mint a közvélemény képviselőinek, semmi szükségünk sincs a direktoron és a társulaton felfedezhető szenteltvizre, de igenis szükségünk van a publikum bizalmára, amelyet csak akkor és addig bírunk, a mikor s a míg érdekeit jól s az adott viszonyoknak megfelelőleg képviseljük.

Már pedig a fölött, hogy szinügyünknek s közvetve városunk műpártoló közönségének kiáltó érdeke, hogy a pályázatban nyilvánuló szabad verseny utján biztosítsa műigényeinek minél fokozottabb mértékben való kielégítését még csak vitatkozni sem lehet. Ezért vetettük fel a pályázat kiírásának kérdését egyrészt pedig azért, mert minden, időre kötött kétoldalu szerződés, mint jogügylet lejár s lejárván természetesen megszűnik. Arra pedig, hogy a város a szerződésnek pályázat mellőzésével való meghosszabbítását ajánlja fel a vállalkozó szinigazgatónak, sem ok, sem szükség nem volt.

Laikus egészen egyoldalul fogja fel a helyzetet. Kimutatja, hogy a mostani igazgató 8086 frt 26 kr havi kiadással dolgozik, holott havi rezsije 5500 frtnál magasabb nem lehet, kimutat 113 frt 85 kr napi bérletjövédelmet, holot a bérlet jóval magasabb. A statisztikának csak az a része fel meg a tényleges állapotnak, amely a folyó napi bevételre vonatkozik.

Igaz hogy a közönség nem nagyon töri magát a színházért, de ennek az okát nem a közönségben kell keresni. A régi debreczeni szinigazgatók sem a közönség közönye miatt buktak meg, hanem megbuktak azért mert rosszul szolgálták ki a közönséget.

Ami a nagyobb szabású társulat szervezésére nyújtandó lehetőséget illeti, azt a pénzbeni és természetbeni szubvenczióban adja meg a város, a melynek áldozatkészsége valódi méltánylást érdemel a szinigazgató részéről is.

Laikus a szelvényekre visszatartott 1000 frt szubvencziórészletről is rosszul van tájé-

kozva, midőn azt hiszi, hogy azon a pénzen a város rongyait kell kiigazítani. A városnak ugyanis nincsenek rongyai, mert a diszleteit egész nyáron a saját költségén festette át Helvigh Albert volt színházi festővel és a saját költségén javíttatja ki ezentul is. Arról tehát, hogy a város közgyűlése által megszavazott évi 5006 frt készpénzszubvencziót a színházi bizottság meg akarná csonkítani, csak a tájékozatlanság beszélhet.

A műsor betartására vonatkozó új kikötés csak használni fog a színház nivójának, mert a bírság alkalmazásával meg fog szűnni az a nonsens állapot, hogy ma ne lehessen biztosan tudni azt, hogy mit játszanak holnap a színházban.

Legkevésbé attól kell tartani, hogy számbavehető pályázók nem lesznek, mert lesznek elegenden. — Ott lesz mindjárt Tiszay Dezső, a mostani igazgató, — aki a lejáratig még meg fogja gondolni a dolgot s be fogja látni, hogy semmi oka sem lehet elmaradni a pályázattól, mert kilátásai vannak.

Ha azután az új pályázati feltételek pontos betartásával egészségesebb színházi aera következik reánk, — ami kétséget sem szenved, — akkor be fogja látni mindenki, még Laikus is, hogy ha Debreczenben nincs publikum a színházban, annak a minket is elszomorító körülménynek nem a közönség az oka.

A Királyfogás.

— Hentallerné P. Mariska második fellépte. —

Élénkebb műsor, gondosabb rendezés, összességében előadások jellemzik az előrehaladott saison.

A repertoírban kellő számmal vannak felvéve operette-előadások is.

Tegnap Konti muzsikát hallottunk, a „Királyfogás“ került színre az idén először. Alig van valaki, aki a „Királyfogást“ ne hallotta volna már s alig van valaki, aki szívesen ne hallgatna meg idonként azt a muzsikát, mely tele van melódiával s melynek librettója is folyton fejt tudja maga iránt tartani az érdeklődést.

Szép közönség nézte végig a tegnapi előadást is, mely az idei operette-előadások egyik legsikerültebbje volt.

Fokozta az érdeklődést Hentallerné P. Mariska vendégművésznő fellépte, ki Flóránt énekelte és játszotta. Régen láttuk szinpadunkon e szerepet olyan keresetlen kedvességgel játszani, mint tegnap. Most, mikor már az operette-primadonnák orphœumi allűrökkel vadásszák a hatást, jóleső érzéssel láttuk az ő diskrét s minden mozdulatában természetes játékát. Behizelgő, hajlékony hangja sem tévesztette el a kívánt hatást s énekszámai után zajos tetszés nyilvánításokban részesítette a közönség.

Haday Sándor (Radzivil) játékban a szokott jó volt s kellő dispozióval énekelte. Margó Zelma (Lóla), Németh J. (Amadil) különösen első felvonásbeli duettjükkel arattak tapsot.

Nyilas Mátás kedvelt szerepében, Don Bernandó-ban folytonos derűtségben tartotta a közönséget. Vaskos, természetes humora kellőképen nyilatkozott meg különösen a második felvonásban. Egy pár sikerült rögtönzése csak emelte kitűnő alakításának hatását.

Mellette jó volt Kremer és Rózsa helyi.

A karok derekasan működtek, különösen precíznek voltak a második felvonás fináléjában.

Nagyon sikerült volt a második felvonásbeli septet, melyet a szereplőknek meg kellett ismételnük. Rendezés gondos volt, a zenekart Znojemszki dirigálta.

— tyi.

Mindentéle.

× **Termékeny irónó.** Miss Bradon Angolország legtermékenyebb kékharisnyása. A napokban jelenik meg a hatvanadik regénye. Első regénye 1862-ben jelent meg; ezime: „Lady Andley titka” volt. Minthogy minden regénye három kötetes volt, összesen 180 kötetet írt. Mindennapra átlag hat nyomtatott oldal jut.

*
Ég színtó partján,
Emlézők némán...
Gondolatim elröpülnek,
Képzetelem szárnyán!

Elröpülnek messze,
Nápoly vidékére...
Ott lakik az én Juliám,
Szívem drága kincse!...

Vajjon gondol-e rám,
Az én édes rózsám,
A kinek egy mosolyáért
Életemet adnám!?

A hab susogása,
Csillag ragyogása,
Mild ezt mondja nem hazug szó
Az ő fogadása...!

× **Szellemes mondások:** Mi férfiak a női szemek közt rendezes szokot tartjuk a legszellemesebbnek, a melyekbe éppen nézünk. — Egy hatvan éves Romeo kevésbé neveltséges, mint egy husz éves nőgyűlölő. — A természet csak leányokat teremt, asszonyt mi férfiak. — Vannak férfiak, a kik nagyon jól tudják, hogy jobb osztozkodni, mint mindent elveszteni. — Száz férfi közt kilenczvenkilencz van, a ki hajlandó elbuktatni egy nőt és alig akad egy, a ki felemelni kész az elbukottat. — Mi férfiak csóksomjunkat nagyon más ajkakon oljuk, mint a melyek ébresztették. Ha Vénus szobra előtt állva, nem vagy szentül meggyőződve róla, hogy kedvesed szebb: nem szereted igazán. — Mi férfiak azért keressük olyan nőn az ideált, hogy mielőbb megtalálhassuk benne a — nőt.

Ha már a pap oltárhoz lépett
S az orgonának hangja szól
S szent csend beritja be a népet:
Te könyvet nyitj és imádkozol.

Melkednek szeptája kitarul,
A hit malasztja hull belé,
Levet minden földit magáról
S tisztán ropul az ur elé.

× **Mi a ros?z?** Egy amerikai lap a következőket sorolja föl, mint határozottan ros?z dolgokat:

Hütlenségseléd, füstölög—kályha, csetlő—botló ló, veszekedő—asszony, üres—erszény, fecsegő—ember, tompa—borotva és végre egy előfizető, a ki nem fizet.

Közgazdaság.

Budapesti gabonátörzs.

— A „Debreczeni Hirlap” távirata. —

Budapest, nov. 13.

Készáru 5 krral olcsóbb.

Oszi buza	—
Tavaszi buza	6.95—6.97.
Oszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.34—6.36.
Oszi zab	—
Tavaszi zab	6.07—6.09.
Május juniusi tengeri har-	—
táridőre	4.56—4.55.

Sertéspiacz. Budapest-Kőbánya, 1895. nov. 12.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronkint 400 klgron felüli sulyban) 56— krtól 57 krig. Öreg közép (páronkint 300 400 kgr. sulyban) — 54,— krtól 57,— krig. Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) — 54 krtól 55— krig. Fialat közép (páronkint 251 320 klgr. sulyban) — 54 krtól 55— krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyb.) — — krtól — krig. Könnyű páronkint 220 klgrig terjedő sulyban — — krtól — krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) — 56 krtól

57— krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) — 56— krtól 57— krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) — 55— krtól 56 krig.

Sertés létszám: 1895. évi november hó 10. napján volt készletben 1862 darab, 1895. évi november hó 11. napján felhajtott 618 drb. 1895. nov. hó 11. napján elszállított 294 drb. 1895. nov. hó 12. napjára maradt készletben 2186 drb. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

REGÉNYCSARNOK.

Zátonyok.

— Amerikai regény. —

Írta: **Báró Perfall Antal.**

Angolból fordította: **Madzsar Gusztáv.**

32
És mi lett ebből a leányból? — kérdé Henry, Patrik pillantását nyugodtan fogadva, a ki lassanként ismét olyan tompán nézett, azelőtt.

— A felesége — volt a rövid válasz. Rövid szünet állott be. Henry kezei nagyon reszkettek, mikor a poharat ajkához emelte.

A körülállók is érdekelni látszott a dolog. — És Weltz ur elvette ezt a leányt szegényen, egy fillér nélkül? vagy örökölt még valamit? — kérdé tovább.

— Egy fillér nélkül, arról jót állok. Különben annak, a ki az öreget megölte és a pénzt ellopta — hogy is híjják csak — Henry Henry — nem jut az eszembe — kellett volna a rablott pénzt visszaküldenie, a mint az a liba egy ideig el is képzelte. Majd az olyan számár lesz!

— Igazán azt képzelte?
— Henry arca egyszerre kipirult.
— Nagyon is képzelte — erősíté Patrik.
— No, nem lehetetlen, sok minden megtörténik, de csak valami okának lenni kel-

lett, hogy erről az emberről ilyen jót tett fel?

— Volt is oka, volt is! Bolondulásig szerette, ez a — hogy is hívták csak — ez a Henry — viszonzá Patrik — és ezt nem felejtí el az ilyen leány.

— Ön bizonyára ismerte a gyilkost?
E szavaknál Henry egészen Patrik felé fordult, hogy az arcát egészen láthatta.

Ismét úgy látszott, mintha Patrik hirtelen kijózanodott volna, legalább szeméi határozott gondolkodó kifejezést öltöttek.

— Igen, ismertem, nem személyesen, hanem csak látásból, egy tejeles arcza — az ön nagyságában; nem is tette volna fel az ember róla.

Henry egyszerre megszakitotta a beszélgetést, az egész társaságnak innivalót rendelt, nem kellett többé félnie, Patrik nem ismerte meg.

Annyi bizonyos volt, hogy Betty nem kapta meg a pénzt. Végre rendelkezése nem teljesült. Csak két lehetőség állott fenn tehát: Az ismeretlen a reá bizott pénzzel együtt ott mint fekszik a tenger fenekén, tulságosan bizott erejében, vagy — gazember volt ez a Weltz Bernát, megvette a pénzen Crosby-Ranchot s aztán a szegény Bettyt csupa jótékonyaságból nőül vette.

A pohárcsengés, gondtalan nevetés és kiabálás között a kocsma gőzös levegőjében egészen világosan jelent meg előtte a valóság. Talán Betty nem is szerette ezt az embert, de ez neki, a durva Taylor szolgálójának felajánlotta régi hazáját s nőül ment ahhoz a gazemberhez. — Mi volt ehhez képest az ő tette, melyet hirtelen haragjában, gyűlöletből követett el? Ez a tett által, mely életét mérgette meg, annak az ismeretlennek, a kiből oly ostobán bizott, vagyont, tisztességet és Bettyt szerezte meg, a kiért szívesen meghalt volna.

A sorsnak e gunyján kétségbeesetten kaczagott fel, hogy mindnyájan csudálkozva néztek reá. Avval mentette magát, hogy még mindig

folyt. a 7-ik oldalon.

Stern József és testvére

NAGYKERESKEDŐK és GYÁROSOK.

DEBRECZEN,

PIACZ 1584. A „BIKA” SZÁLLODA MELLETT.

KEFE-ARUK

háztartási, gazdálkodási és ipari célokra.

Ecsetek, meszelők,

SEPRŐK.

ruha-, haj-, fog- és körömkefék,

fésűk, szappanok,

illatszerek, valamint minden e

szakmához tartozó bel- és

külföldi

toilett cikkek dus raktára.

NORINBERGI ARUK

teljes választéka:

Ajánlják a n. é. közönségnek
dusan felszerelt detail osztályukat
(kicsinybeni eladás.)
eredeti gyári árakon.

Női férfi és gyermek

szövött, kötött harisnyák

KEZTYÜK

berlini kendők és alsó ruházatok.

NŐI és FÉRFI

FEHERNEMÜEK,

szabókellékek és divat-cikkek,

mint:

NYAKKENDŐK,

ESERNYŐK,

czernák, pamutok, himzett szél csipkék, szallagok és díszek stb.

nevetnie kell Betty bolond képzelődésén, hogy a gyilkos visszaküldi a pénzt.

Egyik pohár pálinkát a másik után hajtotta fel, velük kiabált és nevetett, a társaság tetszett neki, bensejében a vad gyűlölet és boszszu tombolt azon ember ellen, a ki egy haldoklónak hagyományát elsikkasztotta, Bettyt vele megvásárolta és megcsalta, mert rajta hagyta száradni, hogy mint rablógyilkost átokkal és szitokkal illessék. Ez égbekiáltó vétek ez rszer aljasabb minden gyilkoságnál, minden rablásnál és ez az ember a gazdag, a boldog, mindenkitől becsült Weltz volt ő pedig Smidt Henry, a bujdosó, bees telen gyilkos.

(Folyt. köv.)

Tájékoztató.

A Gönczy-egyesület „Ot hon“-a a keresk. akadémia palotájában.

Nyilvános olvasóterem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3-6 ig.

Múzeum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig. Kedden: Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken: haladó csoport.

Zene-estélyek.

Az „Arany Bika“ kávéházban hetenkint ké: zene-estély van: hétfőn Rácz Károly, szerdán a Magyarok

A Hungária kávéházban minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapokon Rácz Károly, Magyar testvérek és Veres Tóni zenekara

Az „Arany Bika“ vendéglő éttermében vasárnap este hetenkint a Magyar testvérek, Rácz Károly és Veres Tóni zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Angol királynő“ vendéglőben kedden Magyar testvérek, pénteken Rácz Károly és vasárnap Veres Tóni zenekara tartanak zeneestélyt.

A „Margit“-fürdőben vasárnap és ünnepeapokon d. u. 7,6-9 óra közt sétatársverseny. — Játsszik a katonazenekar.

A „Corsó“ kávéházban kedden, csütörtökön és vasárnap Rácz Károly és Veres Tóni zenekara tartanak zeneestélyeket.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Idénybérlet 39 szám. Páratlan bérlet 30 szám.
Hentallerné Pauln Mariska urnó utolsó vendég-felliéptével

Szerdán 1895. november 14-én.

A madarász,

Operate 3 felvonásban.

Legjobb minőségű
illatszerek, szappanok,
fog-, köröm-, haj- és
ruha-kefék,
solingeni és angol aczél
ZSEBKÉSEK ÉS ÖLLÖK,
péncs és szivartarczák
legolcsóbb árak mellett kaphatók:
SZENT-KIRÁLYI TIVADAR
műiparú raktárában. 4.

Hirdetmény.

Alólirt intézetben mindazon zálogtárgyak, melyeknek határideje lejárt, folyó év november hó 22-én délután 2 órakor iparhatósági kiküldött jelenlétében elfognak adatni

Debreczen, 1895. nov. hó 6-án

Első debreczeni magánkézi zálogkölcsön intézet.

Főpiacz, Teleky-utcza sarkán.

Bejárat III-dik ajtó.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerenésém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a Piaczon 35 év óta fennálló

arany-, ezüst-ékszer és tajtékpipa áru raktáramat

1895. November hó 1-től

saját házamba N.-Hatvan-u. 1099. sz. a Mayer Ferencz-féle pokrócz raktár helyiségbe, helyeztem át.

Egyszersmind tudatom, hogy az őszi és téli szezonra raktáramat dusan felszereltem és azt most tetemesen leszállított áron árusítom el.

Elvállalok továbbá mindenféle javításokat és azt gyorsan a legolcsóbb árakban eszközölöm.

Magamat továbbra is a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel:

Özv. Veres Lászlóné.

Hirdetmény

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“ közhírré teszi, hogy a nála elhelyezett — és ezután elhelyezendő — könyvbetétek után f. é. november hó 1-től

5% betéti kamatot fizet.

A magy. osztály-sorsjáték nyereményei minden levonás nélkül fizettetnek ki.

Debreczen, 1895. Október 26-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától.

675. sz.

1895,

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegyének folyó évi december 23-án tartandó tisztújító közgyűlésén az alább felsorolt tisztii állások fognak választás útján és pedig 1896 évi január hó 1-8-ó napjától számítandó 6 évi időtartamra betöltetni, melyre ezennel pályázat hirdettetik.

A kellően felszerelt pályázati kérvények hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi december hó 15-ikének d. u. 5 órájáig annyival inkább benyújtandók mert a később érkező pályázati kérvények ügyelembé vétetni nem fognak.

Választás útján betöltendő tisztii állások.

Sorszám.	Tisztii állás megnevezése.	Fizetés.	Lakb. r.	Uti általány.	Összesen.
1.	Alispán	2200	500	300	3000
2.	Főjegyző	1540	300		1840
3.	Árvaszéki elnök	1540	300		1840
4.	Tisztii ügyész	1320	300		1620
5.	Közöspénztárnok	1210	300		1510
6.	Pénztári ellenőr	1100	300		1400
7.	Árvaszéki ülnök	1100	300		1400
8.	Árvaszéki ülnök	1100	300		1400
9.	Árvaszéki ülnök	1100	300		1400
10.	I-ső aljegyző	1100	200		1300
11.	II-ik aljegyző	920	300		1120
12.	III-ik aljegyző	805	200		1005
13.	Főszolgabíró	1120	300	400	1820
14.	Főszolgabíró	1120	300	400	1820
15.	Szolgabíró	805	200		1005
16.	Szolgabíró	805	200		1005
17.	Szolgabíró	805	200		1005

Debreczen, 1895. október 25-én.

Gróf Dégenfeld József.

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.,

Nagyválaszték és jutányos árak mellett ajánl
Porcellán, Chinaezüst

Bronz

és
Majolika
ujdonságokat,

DITMÁR, BRÜNNER s
hazai gyártmányu
asztali és függő

lámpákat,

nap- és
villámegőkkel.
porcellán-, ét-,
kávé, thea-

ugyszinte mindenmű

tűveg-, ivó- és likorkészleteket.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan
teljesíttetnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

212. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat
gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kaán Budapesten
tartott általános magyar malom-gyűlésen
megállapított s 1887. június 1-én életbe
lépett eladási, fizetési és szállítási módo-
zatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.	
A. Asztali dara nagyszemű	100 klló 13 40
B. Szinte „ aprószemű	13.—
0. Király liszt	13.—
1. Lángliszt kivonat	12.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	11 80
3. Zsemlye liszt	11 40
4. Elsőrendű kenyér liszt	11.—
5. Közép kenyér liszt	10 60
6. Kenyér liszt	10 20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klló	8.—
8. Takarmány liszt	6.—
11. Finom korpá zsákkal á 50 klló	4.—
„ zsáknélkül	3 80
12. Durva „ zsákkal „	3.60
„ zsáknélkül	3.40
Csirke buza zsák nélkül	3 20

Debreczen, 1895. nov. 9.

Debreczen, 1895. Nyomatott Kutasi I. könyvnyomdájában.

Javítások pontosan teljesíttetnek.

Ócska hangszerek becsereíttetnek.

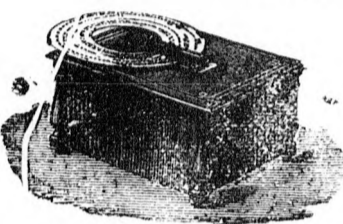
Sternberg Armin és Testvére

ca. és kir. szab. hangszer-ípar
Budapest VII. kor. Kereposi ut 36
Saját gyártmányu, mindennemű hang-
szerek és azok kellekel és alkatré-
szai. Mindennemű hangszerek és ze-
velőművek javítása és hangolása
szakszerű pontossággal teljesíttetik.

Cs. és kir. szabad. „Columbus“ czimbalomverőtej megszünteti az ed-
digi fáradságos pamutozástés czér-
názást, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki
ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. Sohasem pusztul el. Ára
a verőpálcákkal együtt az utóbbiak minősége szerint 1.50, 2 frt, 2.50, 3, 3.50 és 4 frt. Külön
a „Columbus“ verőfej párja 1.— frt.

Legujabb! Legujabb!

INTONA

Elpusztíthatatlan acélhangokkal, változtatható
érezjateklapokkal és korlátlan műsorrai.

Ezen új találmányu hangszerrel minden előzetes
tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz
tetszés szerinti zenedarabokat lehet játszani. Ára 12 frt,
a kótalapok drbjá 30 kr. Megrendelések az árak elő-
leges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesíttetnek.

HARMONIKA

saját készítményü

a legkitünőbb hangokkal,

3 frittól kezdve 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.— forintig
és feljebb.

Különlegességek acélhangu harmonikákban.

Legujabban megjelent

Magyar harmonika-iskola

az egy vagy kétsoros harmonikához (30 legszebb zene-
darabbal), melynek segítségével minden előzetes zene-
ismeret nélkül a harmonika játszást egy fél óra alatt
mindenki megtanulhatja. Az egysoros harmonika-
iskola ára 1 frt, a kétsoros harmonika-iskola
ára 2 frt, mely összeg beküldése után bérmentve
küldjük.

Számoló czédula ingyen küldetik.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

GÉPGYÁRA

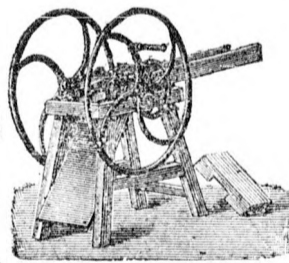
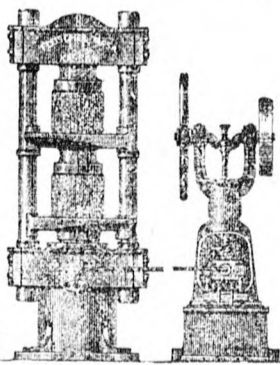
ÉS

VASONTÖDÉJE

KASSÁN,

VÁM-UTCA

11-ik szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltar-
tásával czélszerűen s gondosan gyártott gépeit, nevezetesen:

- Szecskaavágókat kézi- és járgányhajtásra.
- Répaavágókat s tengeri morzsolókat.
- Olajsajtókat s olajmagpörkölőket.
- Olajmag-zuzókat.
- Örlő és daráló malmokat.
- Teljes malom-berendezések.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazáno-
kat, szeszgyárberendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban;
bizományi raktár pedig:

SESZTINA LAJOS urnál
DEBRECZENBEN.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.